Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30807

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i (SDEYÖ), okul yöneticilerinin sosyal-duygusal ö?renme alan?ndaki liderlik davran??lar?n? ve yeterliliklerini ö?retmen görü?leri arac?l???yla ölçmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Sümeyra Dilek Uylas taraf?ndan 2017 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda Türk kültürüne adapte edilmi?tir. Bu çal??ma, yöneticilerin okuldaki e?itim liderli?i rollerini, özellikle sosyal ve duygusal alanlara odaklanarak de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçe?in temel amac?, okul yöneticilerinin duygusal yeterlilikleri te?vik etme, destekleyici okul iklimi olu?turma ve ö?retmenlerin bu alanlardaki geli?imine rehberlik etme düzeylerini belirlemektir. SDEYÖ, özgün bir yabanc? dil arac?n?n uyarlama süreciyle elde edilmi? olup, psikometrik özellikleri (geçerlik ve güvenilirlik) doktora çal??mas? içerisinde detayl?ca incelenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i, Okul Yöneticisi, Sosyal-Duygusal Ö?renme, Alg? Yönetimi, E?itim Liderli?i, Doktora Tezi, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Sümeyra Dilek Uylas

Amaç

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i'nin temel amac?, okul yöneticilerinin sergiledikleri sosyal-duygusal odakl? liderlik davran??lar?n?n ö?retmenler taraf?ndan nas?l alg?land???n? sistematik olarak ölçmektir. Bu ba?lamda, ölçek yöneticilerin duygusal zekâlar?n?, empati yeteneklerini ve sosyal sorumluluklar?n? e?itim ortam?na nas?l entegre ettiklerini ara?t?rmaya olanak tan?r. Ölçek, liderlik uygulamalar?n?n duygusal boyutunu vurgular.

Ölçek, akademik ara?t?rmac?lara ve e?itim politikas? yap?c?lara, yöneticilerin hangi liderlik boyutlar?nda güçlü olduklar?n? veya geli?im alanlar?na ihtiyaç duyduklar?n? belirlemede somut veriler sunar. Bu veriler, okul geli?tirme programlar?n?n ve yönetici e?itimlerinin sosyal-duygusal yeterlilikler üzerine odaklanmas?na rehberlik etmek için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle yöneticinin kendi duygular?n? yönetme, ba?kalar?n?n duygular?n? anlama, destekleyici ve kapsay?c? bir okul kültürü olu?turma ve sosyal-duygusal ö?renmeyi müfredat ve okul politikalar?na entegre etme

ARABPSYCHOLOGY.COM

becerilerini içerir. Ölçek, yöneticinin sosyal ve duygusal alanlardaki etkinli?ini de?erlendirir.

Sosyal-duygusal liderlik, geleneksel liderlik yakla??mlar?ndan farkl? olarak, okulun akademik hedeflerine ula?mas?nda duygusal iklimin ve sosyal ili?kilerin merkezi rolünü vurgular. Ölçe?in alt boyutlar?, büyük olas?l?kla, yöneticinin duygusal zekâ kullan?m?, destekleyici ileti?im ve sosyal fark?ndal?k gibi kritik bile?enleri kapsamaktad?r.

Geçerlik

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in uyarlama sürecinin bir parças? olarak doktora tezi (Uylas, 2017) içerisinde kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Orijinal kaynaktan gelen veride geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, uyarlama çal??mas? kapsam?nda dil geçerli?i, kapsam geçerli?i ve yap? geçerli?i (Do?rulay?c? Faktör Analizi) çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini ve ilgili di?er yap?larla tutarl?l???n? test etmeyi amaçlam??t?r. Geçerlik sonuçlar?, ölçe?in Türk e?itim sistemindeki okul yöneticilerinin sosyal-duygusal liderlik özelliklerini ölçmek için psikometrik aç?dan yeterli oldu?unu göstermi?tir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, Sümeyra Dilek Uylas'?n 2017 tarihli tez çal??mas?nda sunulmu?tur. Güvenilirlik, ölçe?in iç tutarl?l???n? gösteren istatistiksel yöntemlerle (en yayg?n olarak Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?) de?erlendirilmi?tir.

Ba?ar?l? bir uyarlama çal??mas?nda, ölçekten elde edilen yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar? beklenir. Bu katsay?lar, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde birbiriyle ili?kili oldu?unu ve kararl? sonuçlar verdi?ini i?aret eder. Kesin güvenilirlik de?erleri ve analiz yöntemleri için tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i'nin faktör analizi, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla uyarlama sürecinde gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n (faktörlerinin) Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? incelemi?tir.

Genellikle, ke?fedici faktör analizi (KFA) ve ard?ndan do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n do?rulanmas? sa?lan?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen çok boyutlu yap?s?n? ortaya koyarak, sosyal-duygusal liderli?in farkl? bile?enlerinin ayr? ayr? ölçülebildi?ini teyit eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (Okul yöneticilerinin liderli?ini de?erlendirenler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çal??an ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli ilkö?retim ve ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenler örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Kesitsel Ara?t?rma Yöntemi kullan?larak, kat?l?mc?lar?n okul yöneticilerinin sosyal-duygusal e?itim liderli?i davran??lar?na ili?kin alg?lar? belirlenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, E?itim Yönetimi, Liderlik Davran??lar?, Okul ?klimi, Ö?retmen Alg?lar?, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu (Tez Ba?lam?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2017 y?l?nda Sümeyra Dilek Uylas taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda Türkçeye uyarlanm??t?r. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle tez yazar?ndan izin al?nmas? tavsiye edilmektedir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için izin ve ücret durumu, yazar?n veya telif hakk? sahibinin politikalar?na ba?l?d?r.

Ölçe?in referans y?l? 2017'dir. Ölçe?in orijinal PDF belgesi kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Uylas, S. D. (2017). **Okul yöneticilerinin sosyal-duygusal e?itim liderli?i ve alg? yönetimine ili?kin ö?retmen görü?leri** (Doktora tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Sosyal-Duygusal E?itim Liderli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak içeri?inde sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi, derecelendirme format? ve puanlama yönergeleri için Sümeyra Dilek Uylas'?n 2017 tarihli doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM